

Sindikata državnih i lokalnih službenika i namještenika RH
Zagreb, Trg Petra Krešimira IV broj 2

n/r gospodinu Siniši Kuharu, glavnom tajniku

(u Zagrebu 9. travnja 2011.)

12-04-2011

Poštovani gospodine Kuhar,

Zahvaljujemo vam što ste dali podršku našem štrajku u Večernjem listu. To nam puno znači jer iznimno cijenimo SDLSN kao sindikat koji se zalaže za depolitiziranu, profesionalnu i učinkovitu državnu upravu. Kroz naš se štrajk oslikava situacija na ukupnom hrvatskom medijskom prostoru. Da u Hrvatskoj postoji pravna država, štrajk bi bio samo jedno nadmetanje između zaposlenika i poslodavca, kakvo je i predviđeno zakonom, našim i većine europskih država. No, sad se vidjelo da u Hrvatskoj novinarski štrajk gotovo da i nije moguć. Poslodavac i dalje može izdavati novine jer se koristi uslugama 100-ak honorarnih suradnika, tzv. RPO-ovaca.

Trebali bi to biti slobodni novinari kakvih ima i u ostalim europskim zemljama, no oni su sve samo ne slobodni. Rade u prostoru poslodavca, na sredstvima poslodavca (iako formalno imaju prijavljene urede u svojim stanovima), njihov je rad subordiniran, obvezuje ih ekskluzivitet, tj. smiju obavljati istovrsni posao samo za poslodavca (u ovom slučaju za Večernji list), imaju pravo na točno određenu plaću, godišnji odmor, plaćeni dopust, božićnicu... Poslodavac im može otkazati kad god to poželi (tako je nedavno otkazana suradnja novinarki Danici Plantak iz Varaždina, nakon 16. godina) zbog čega oni rade i žive u velikom strahu. Jasno je da se zapravo radi o nesamostalnom radu i da bi ti ljudi - da se poštuje Zakon o radu - morali imati ugovore o radu. Dakle, radi se o prikrivenom radnom odnosu, o radu na crno, koji nije dopušten ni u drugim djelatnostima, pa zašto bi u novinarstvu.

Slična je situacija i u drugim medijskim kućama, posebno u EPH-u. Siva ekonomija kao da je u našoj branši dobila svojevrstni legitimitet jer je politička elita godinama zatvarala oči pred izigravanjem zakona u nadi da će time kupiti ljepšu sliku o sebi. Medijski izdavači i dio politike već godinama trguju na račun novinara, a time i na račun interesa javnosti.

Posljedica je svega toga sve manji broj zaposlenih novinara. Ako se ovako nastavi bit će ih još manje. No, ovakvom praksom nisu oštećeni samo ljudi koji se, protiv svoje volje, nalaze u tom položaju, nego i državni proračun (pomoću fiktivnih putnih naloga uplaćuje se manji porez), mirovinski fondovi i sustav zdravstvenog osiguranja jer honorarni suradnici u te svrhe uplaćuju bitno manje iznose od stalno zaposlenih.

Upozorili smo, također, a to su potvrdili i Međunarodna federacija novinara i Austrijski novinarski sindikat, da naš vlasnik, austrijska Styria, primjenjuje dvostruke standarde. Dok u austrijskim poduzećima njeguje socijalni dijalog i poštuje kolektivne ugovore, nama ga je jednostrano ukinula, odnosno nije ga željela produljiti, iako smo mi bili spremni na niz ustupaka i kompromisa. Nudili smo i nudimo pregovore i dijalog, ali poslodavac je išao po sistemu "uzmi ili ostavi". Pred nas je postavio ultimatum da prvo prekinemo štrajk a tek ćemo potom moći pregovarati.

Zbog svega toga pozvali smo inspekciju rada koja je došla tek 10. dan našeg štrajka. Mi smo sada već 18. dan u štrajku, a inspekcija s nama štrajkašima uopće nije razgovarala. Možemo zaključiti da inspekcija gotovo ništa ne čini na utvrđivanju i sankcioniranju nezakonitosti u angažiranju honoraraca.

Uza srdačan pozdrav,
Za Sindikat Večernjeg lista
Anton Filić, predsjednik

